

اعطای ۸ نشان درجه یک هنری در جشنواره تئاتر فجر

همزمان با افتتاح چهل و دومین جشنواره بین المللی تئاتر فجر، برگزیدگان چهار بخش «رادیوتئاتر»، «نمایش های تلویزیونی»، «نمایشنامه نویسی» و «پژوهش» معرفی شدند.

در این مراسم نشان درجه یک هنری، معادل دکترای جلیل فرجاد، ابوالفضل میراحمدی، حسین نوری، داوود داداشی، قوام الدین قاسمی، مسلم قاسمی، منوچهر رحیمی و محمود فرهنگ اهدا شد.

محمود سالاری، معاون هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در ارتباط با اهدای این نشان ها توضیح داد: «نکته مهم این است که مولفه های مهمی چون تربیت شاگرد، حضور مداوم و عمری تلاش در این میان بررسی شده و به شورای بالادستی و نمایندگانی از نهادهای گوناگون و نظارتی ارجاع داده می شود که همه رشته ها در آن وجود دارد و برای ا اجرایی قوانین تئاتر در سیاست گذاری از آنجای که این درجه معادل مدرک دکتر است، بنابراین وزارت

علوم، تحقیقات و فناوری نیز بر آن نظارت دارد.» در ادامه براساس اعلام هیات داوران در بخش نمایشنامه نویسی تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی به محمد میرعلی اکبری برای نگارش نمایشنامه «باغ البالو» از تهران و در بخش پژوهش تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی این بخش به محمدرضا رسولی برای پژوهش «نقش جشنواره های تئاتر در سیاست گذاری فرهنگی براساس نظریه سیاست گذاری رویداد» اعطا شد.

در دوره ای که کیخسرو فرمانروا می شود جنگ های ۲۰۰ ساله ایران و توران با پیروزی ایران به پایان می رسد و آرامش برای همیشه برمی گردد. در حقیقت کیخسرو فرزند پاکي و سرشت پاک است که حکومتش نوید آرامش، صلح، پیروزی و عرق به وطن بود.

[۱] پس مخاطبان این نمایش فقط بزرگسالان نیستند و قشر کودک و نوجوان را هم در بر می گیرد؟

در مشهد اعلام کردم که این نمایش برای ۹۹ تا ۹۹ سال است. ضرب هوشی نسل نوجوان ما بسیار بالاست و بچه ها هم می توانند همراه این نمایش باشند. ما این را برای خانواده تولید کردیم. بعد از این نمایش ما به مقوله وطن، مادر، پدر، احترام، ادب، خرد و منش پهلوانی اشاره می کنیم.

و تماشاگر برای بچه ها با وجود صحنه های پرطمطراقی که به لحاظ فرم و اجرا طراحی کردیم لذت می برد که ادبیات حماسی کشورش آن قدر قوی است که می تواند یک ساعت و ۱۰ دقیقه غرق تماشا شود. در مقابل آن همه هجمه هایی که در سینماهای دنیا با داستان های عجیب و غریبی که نمایش داده می شود، شاهنامه یک آیشخور عجیبی است که تا

سال ها می توانیم از آن بهره بگیریم که نشان دهنده این است ما فضا داریم که براساس آن، داستان های متعدد را کار کنیم. **[۲] نمایش داستان اسبی به رنگ شیرنگ چندر به شاهنامه وفادار بود؟**

ما سعی کردیم داستان را بدون هیچ حذف و اضافه ای به اجرا گذاریم. افراد زیادی هستند که مطالعه فردی دارند و شاهنامه را می خوانند و در حوزه ادبیات حماسی تخصص دارند. بنابراین اقتباس از این اثر در نمایش باید با دقت صورت بگیرد. ما سعی کردیم در عین پایبندی به اصل ماجرا از زاویه دید تازه ای داستان کیخسرو را روی صحنه ببریم. بهترین گزینه برای ما شیرنگ (اسب سیاوش) بود که سیاوش را از دل آتش و کیخسرو را از رود جیحون عبور می دهد. در واقع داستان از دریچه نگاه شیرنگ روایت می شود اما تمام تلاش مان این بود که وفادار به اثر فردوسی باشیم. فضا را تغییر ندادیم با دستکاری نکردیم؛ کار اقتباس نیست و کاملاً داستان کیخسروی شاهنامه است.

[۳] یکی از ویژگی های نمایش شما حضور همزمان چند نسل از بازیگران تئاتر مشهد است

مظلومانه سرش توسط تورانیان از بدنش جدا شد. او از فرنگیس دختر افراسیاب فرزندی دارد که باید به ایران بازگردانده شود و با تکیه بر تخت فرمانروایی انتقام خون پدر و هزاران ایرانی کشته شده در طول سالیان دراز توسط تورانیان را بگیرد. لذابه گیو، پهلوان سرشناس ایران ماموریت پیدا کردن کیخسرو داده می شود. او هفت سال توران را زیر و

رومی کند تا کیخسرو را پیدا کند. این خلاصه ای از متن و فضای اجرای ماست. نمایشی پراز موسیقی، پراز حرکت های فرم و صحنه های پریهچان که ماه ها برای آن زمان گذاشتیم و تمام تلاش مان این بود که تماشاگر در دنیای نمایشنامه هم یک داستان از شاهنامه و روایتش را ببیند و هم از لحظه های دراماتیک شاهنامه لذت ببرد. احساس می کنم کیخسرو می تواند الگوی خیلی خوبی برای نسل جوان به لحاظ دانایی و فقه و کاراکتر خاصی که دارد باشد.

[۴] از دغدغه تان برای ساخت این نمایش بگوئید. چه نیازی برای تولید این گونه نمایش هاد جامعه احساس کردید؟

برای من وطن و حسن وطن دوستی مطرح است. جرقه تولید این اثر برای همین خورده شد. از هر طیف و نگاهی که بگیریم وطن عامل اشتراک بسیاری برای همه ما می شود و ما روی این مقوله کار کردیم. به نظرم خود ساحت شاهنامه همه طیف ها و ویژگی های فکری را می تواند دور خودش جمع کند. این جذابیت شاهنامه است، چون دنیای شاهنامه دنیای خردورزی است و جهان امروز را عنصر خرد و مقوله ایران و عرق وطن پرستی می تواند نجات دهد.

گفت وگو با محمد جهان پا، کارگردان حاضر در بخش هویت ملی چهل و دومین جشنواره تئاتر فجر؛

جان کلام ما وطن پرستی است

چهل و دومین جشنواره تئاتر فجر این روزها در حال برگزاری است و یکی از بخش های ویژه آن با نام «هویت ملی» با استقبال هنرمندان روبه رو شد و از میان ۹۳ اثر صحنه ای جشنواره، هفت اثر در این بخش حضور دارند. «روای ای اسبی به نام شیرنگ» به کارگردانی محمد جهان پا، «ط» به کارگردان مجید رحمتی، «مرغ سحر» به کارگردانی رضا حسینی، «انگشتر و چاه» به کارگردانی احسان جانی، «پشت چراغ قرمز» به کارگردانی محسن سلیمانی فارسانی، «لیلی و قاب خالی» به کارگردانی ویدا موسوی، «آریو برزن» به کارگردانی حامد مکملی، «سرجوقه» به کارگردانی رضا مابیری، «وقتی همه خواب بودیم» به کارگردانی میثم حبیبی و «تروما» به کارگردان احمد سلیمانی آثاری هستند که در بخش هویت ملی روی صحنه خواهند رفت. «روایی اسبی به نام شیرنگ» اولین اثری بود که در این بخش در روز ابتدایی جشنواره فجر در تالار اصلی تئاتر شهر روی صحنه رفت. این نمایش گزیده ای از داستان کیخسرو، فرمانروای اسطوره ای ایران از دوران نوجوانی تا پادشاهی است که مهدی سیم ریز آن را نوشته و محمد جهان پا با تلفیق موسیقی، فرم، نور، موتورک و عروسک آن را به خوبی روی صحنه آورده است. این نمایش که پیش از این از ۹۶ تالابان در تئاتر شهر مشهد روی صحنه رفته و با استقبال مردمی روبه رو شده بود، توانست با بهره گیری از یک گروه ۴۰ نفره از سه نسل هنرمندان تئاتر این خطه، اثری دلنشین و مخاطب پسند عرضه کند. در ارتباط با این نمایش، گفت وگویی با محمد جهان پا انجام دادیم و از زاویه دید این کارگردان بر ویژگی های این نمایش متمرکز شدیم:

مظلومانه سرش توسط تورانیان از بدنش جدا شد. او از فرنگیس دختر افراسیاب فرزندی دارد که باید به ایران بازگردانده شود و با تکیه بر تخت فرمانروایی انتقام خون پدر و هزاران ایرانی کشته شده در طول سالیان دراز توسط تورانیان را بگیرد. لذابه گیو، پهلوان سرشناس ایران ماموریت پیدا کردن کیخسرو داده می شود. او هفت سال توران را زیر و رومی کند تا کیخسرو را پیدا کند.

این خلاصه ای از متن و فضای اجرای ماست. نمایشی پراز موسیقی، پراز حرکت های فرم و صحنه های پریهچان که ماه ها برای آن زمان گذاشتیم و تمام تلاش مان این بود که تماشاگر در دنیای نمایشنامه هم یک داستان از شاهنامه و روایتش را ببیند و هم از لحظه های دراماتیک شاهنامه لذت ببرد. احساس می کنم کیخسرو می تواند الگوی خیلی خوبی برای نسل جوان به لحاظ دانایی و فقه و کاراکتر خاصی که دارد باشد.

[۴] از دغدغه تان برای ساخت این نمایش بگوئید. چه نیازی برای تولید این گونه نمایش هاد جامعه احساس کردید؟

برای من وطن و حسن وطن دوستی مطرح است. جرقه تولید این اثر برای همین خورده شد. از هر طیف و نگاهی که بگیریم وطن عامل اشتراک بسیاری برای همه ما می شود و ما روی این مقوله کار کردیم. به نظرم خود ساحت شاهنامه همه طیف ها و ویژگی های فکری را می تواند دور خودش جمع کند. این جذابیت شاهنامه است، چون دنیای شاهنامه دنیای خردورزی است و جهان امروز را عنصر خرد و مقوله ایران و عرق وطن پرستی می تواند نجات دهد.

هویت ملی را دریابیم

به نظر من از پراهمیت ترین بخش جشنواره، هویت ملی است چون ما باید به تاریخ و هویت خودمان برگردیم؛ اگر برگردیم و دو باره به جنبه های مهم تاریخ خودمان رجوع و بازنگری نکنیم، قطعا دچار چالش و اشتباه خواهیم شد. ما در سال های اخیر نم تنها در تئاتر بلکه در عرصه سینما هم شاهد فیلم های تاریخی با مستند تاریخی مثل شد، مصلحت، غریب و ... هستیم. رویکرد برگشت به داستان های تاریخی و بحث های هویتی خیلی در شناخت به ما کمک می کند چون تاریخ، آینده عبرت ماست؛ به ما می آموزد اشتباهات مان را دوباره تکرار نکنیم. وقتی ما با هویت خودمان و افراد

برگزاری کارگاه آموزشی «فرم – حرکت»

کارگاه آموزشی چهل و دومین جشنواره بین المللی تئاتر فجر با موضوع «فرم – حرکت» وبا تدریس هایک اسرافیلیان، کارگردان ارمنستانی با تأکید بر جایگزینی حرکت به جای دیالوگ برای انتقال مفهوم در تئاتر معاصر برگزار شد.

هایک اسرافیلیان، مدرس حرکت و کارگردان تئاتر ارمنستان سال هاست در زمینه پانتومیم و طراحی فرم و حرکت فعالیت دارد. او پیش از این نیز با حضور در چهاردهمین جشنواره بین المللی تئاتر خیابانی مریوان، موفق به دریافت جایزه بازیگری مرد از این رویداد هنری شده است. اسرافیلیان در ابتدای این کارگاه آموزشی به ارائه توضیحاتی درباره زبان بدن، نقش تمرین در ایجاد ارتباط مؤثر برای القای نقش به تماشاگران و لزوم استمرار تمرین های اصولی برای دانشجویان و بازیگران به منظور شخصیت پردازی پرداخت. همچنین در این کارگاه به استفاده درست از تمامی اعضای بدن برای انتقال مفهوم در قالب فرم و محتوا تأکید شد. در ادامه این کارگاه، به تأثیر حرکت و فرم در تئاتر امروز جهان و عدم کارایی زبان در عصر حاضر به عنوان مقوله ای که مرجعیت خود را از دست داده، اشاره و بر اهمیت آنها تأکید شد.

عراق به جشنواره چهل ودوم تئاتر فجر نرسید

نمایش «بازدید از گلودا» به کارگردانی ابراهیم هنون که قرار بود روز سه شنبه ۳ بهمن در تالار اصلی مجموعه تئاتر شهر اجرا شود، به دلیل مشکلات بروکراتیک کشور عراق از حضور در جشنواره بازماند. ابراهیم هنون و علی محمود السودانی، با ارسال نامه ای به دبیرخانه چهل و دومین جشنواره تئاتر فجر، از نرسیدن نمایش «بازدید از گلودا» به این رویداد عذر خواهی کرد. در بخشی از نامه کارگردان نمایش «بازدید از گلودا» آمده است: «...از مدیریت جشنواره بین المللی فجر به خاطر اشتباهی که شخص مرتکب نشدم، عذر خواهی می کنم... و همچنین از طرف تمام عواملی که در این نمایشنامه همکاری می کنند.

در عین حال از عدم حضور نمایش کشور عراق در این مشارکت مهم به دلیل اهمال مدیریت و وزارتخانه در تکمیل مشارکت بین المللی ما عذر خواهی می کنم. من نمی خواهم در مورد این محرومیت که به نظر من عمدی است، محافظه کارانه تر عمل کنم اما امیدوارم بازیگران این موضوع برای نمایش های عراقی تکرار نشود. بر همین اساس نمایش «هملت» به کارگردانی هایک اسرافیلیان از کشور ارمنستان، امروز سوم بهمن در تالار اصلی مجموعه تئاتر شهر، اجرای دوباره خواهد داشت.

ویژگی های حاج قاسم در «پشت چراغ قرمز»

«پشت چراغ قرمز» به نویسندگی و کارگردانی محسن سلیمانی فارسانی در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه ۴ و ۵ بهمن از ساعت ۱۹ در تالار سنگلج میزبان علاقه مندان است.

این نمایش با موضوع تاثیر ویژگی های شخصیتی سید شهید حاج قاسم سلیمانی بر نسل جوان با روایتی متفاوت و طنزانه در بخش هویت ملی چهل و دومین جشنواره بین المللی تئاتر فجر حضور دارد. ترویج ارزش های ستوده و مفاهیم انقلاب اسلامی و دفاع مقدس با زبان نمایش یکی از تأثیرگذارترین هنر ها روی مخاطب است؛ از رسالت های موزه ملی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس است.

که بی شک به غنای اثر کمک زیادی کرده است. کمی درباره انتخاب بازیگران بگوئید.

این دومین اثر من در ساحت شاهنامه است که با بیش از ۴۰ هنرمند روی صحنه می رود. یکی از جذابیت های نمایش هم حضور سه گروه است. بازیگران پیشکسوت با میانگین سنی بین ۶۰ تا ۷۰ سال، بازیگران نسل میانه که متولدان دهه های ۶۰ و ۷۰ هستند و بازیگران جوان متولد بعد از دهه ۷۰. در این نمایش کنار یکدیگر قرار گرفته اند. بازیگران نسل طلایی مشهد مثل آقای تقی نژاد و علی سوزن چی که در دهه های ۵۰ و ۶۰ در ایران با نمایش هایی مثل خانات و شنادر آتش و شقایق دره و... صاحب نام بودند. گروه بعدی نسل بعد از آنها مثل امیر احسان امین پور، جلال کرم زاده و در نهایت نسل چهارم تئاتر که جوانان هستند که اکثر آنها دانشجویان بازیگری خودم بودند. کسانی که هم تحصیل و هم کار می کنند و در ترکیب این افراد چند بچه نخبه هنر های زیبا و هنرستان انتخاب شدند و تمام بچه ها کارشان و درگیری روز و شب شان تئاتر است و چیزی که برای من جذاب است این که از نوجوان، جوان و بزرگسال در کنار هم هستند و علاوه بر اجرای تئاتر آموزش می بینند. تجربه کسب می کنند و اخلاق را از پیشکسوتان می آموزند. بازخوردی که در ۳۰ اجرا داشتم و نقدهایی که منتقدان داشتند نشان داد با کاراکتر اصلی من ارتباط برقرار شده که اتفاق مهمی است.

[۴] چرا هنرمندان به آثاری که به هویت ملی و شخصیت های ایرانی به ویژه در ساحت شاهنامه متمرکز است تمایلی نشان نمی دهند و از این دست آثار به ویژه در صحنه تئاتر کم داریم؟

به نظرم کمی شاهنامه به لحاظ شعری و سخت خوان است و نیاز به پژوهش و بررسی دارد. به عبارتی وقتی بخواهیم در ساحت شاهنامه وارد شویم، زمانبر است. اقرار نیست اما من بیش از ۱۰ پژوهش تز دکترا از جاهای مختلف گرفتم و مطالعه کردم. فقط همان لحظه ای که کیخسرو قرار است از رود جیحون بگذرد و به سمت ایران بیاید، پر از نماد و نشانه و ویژگی های خاصی است که نشان می دهد باید ابتدا آنها اول توسط تیم اجرایی فهم شود. ما برای نوشتن متن یک سال کار تحقیقاتی کردیم؛ واقعا کار آسانی نیست، نکته دیگری که باید در ساحت شاهنامه بدان توجه کرد به روز کردن داستان هاست که برخی هنرمندان به خوبی از عهده آن برآمده اند؛ مثلاً نمایشنامه سرآشیز، اقتباسی خاص تر و مدرن تر از داستان ضحاک مار دوش است که با استقبال روبه رو شد. لذا به نظر، لازمه رسیدن به یک اثر مانا در حوزه هویت ملی و در سطحی خاص تر شاهنامه، تحقیق و پژوهش در مسیر فهم درست موضوع و سپس صبر و حوصله زیاد است. باید جهان کاراکتر را درک کرد و این نکته مهمی است.

